

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2017 Г. И ПРЕЗ 2017 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През четвъртото тримесечие на 2017 г. брутният вътрешен продукт (БВП) възлиза на 27 427 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 14 023 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 982 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 3.5% на БВП през четвъртото тримесечие на 2017 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.7% спрямо третото тримесечие на 2017 година.

През 2017 г. БВП възлиза на 98 631 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 50 429 млн. евро, като на човек се падат 7 099 евро. БВП за 2017 г. по предварителни данни нараства в реално изражение с 3.6% спрямо 2016 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Четвърто тримесечие на 2017 година

По предварителни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ през четвъртото тримесечие на 2017 г. възлиза на 27 427 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 3 876 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.66154 лв. за щатски долар БВП възлиза на 16 507 млн. долара и съответно на 2 333 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 14 023 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 982 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² (БДС) през четвъртото тримесечие на 2017 г. възлиза на 23 761 млн. лв. по текущи цени.

През четвъртото тримесечие на 2017 г. спрямо същото тримесечие на предходната година относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява с 0.4 процентни пункта до 3.0%. Индустриалният сектор увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 2.1 процентен пункт до 26.3%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, намалява до 70.7% при 72.4% през съответния период на предходната година.

¹ Брутният вътрешен продукт по пазарни цени е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните отрасли на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите. БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

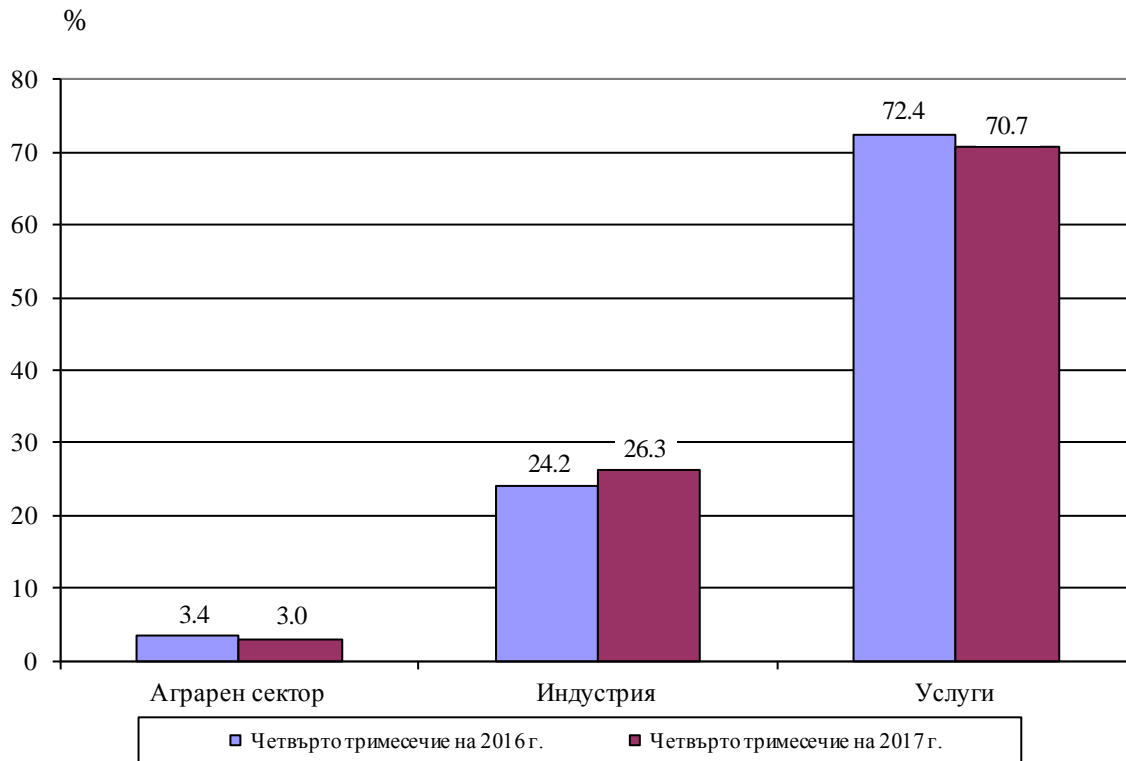
- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² Брутната добавена стойност по базисни цени е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената продукция по базисни цени (преди начисляването на данъци върху продуктите и услугите, включително субсидиите върху продуктите) и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори през четвъртото тримесечие на 2016 и 2017 година

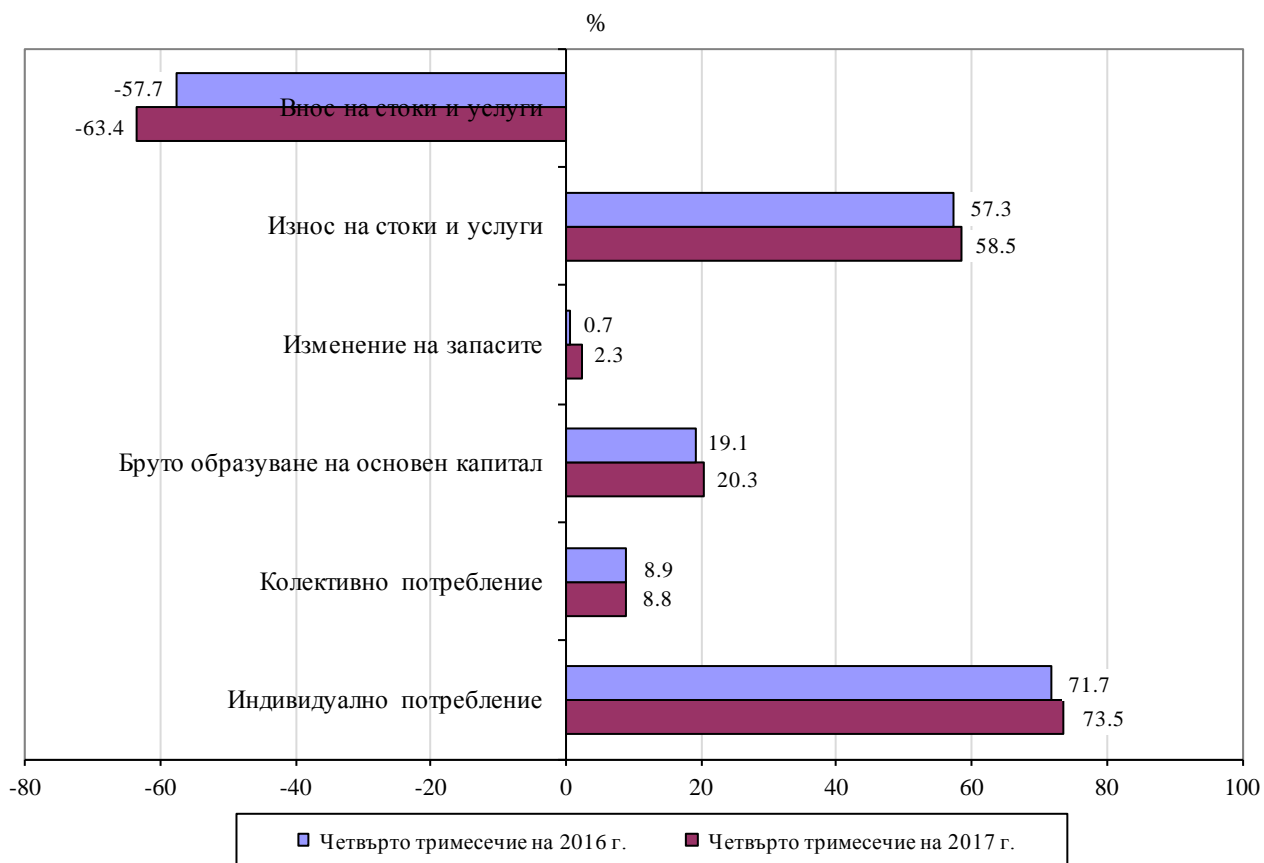
За крайното потребление¹ през четвъртото тримесечие на 2017 г. се изразходват 82.3% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 20.3% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

¹ **Разходите за крайно потребление** включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинства, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² **Бруто образуването в основен капитал** се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през четвъртото тримесечие на 2016 и 2017 година

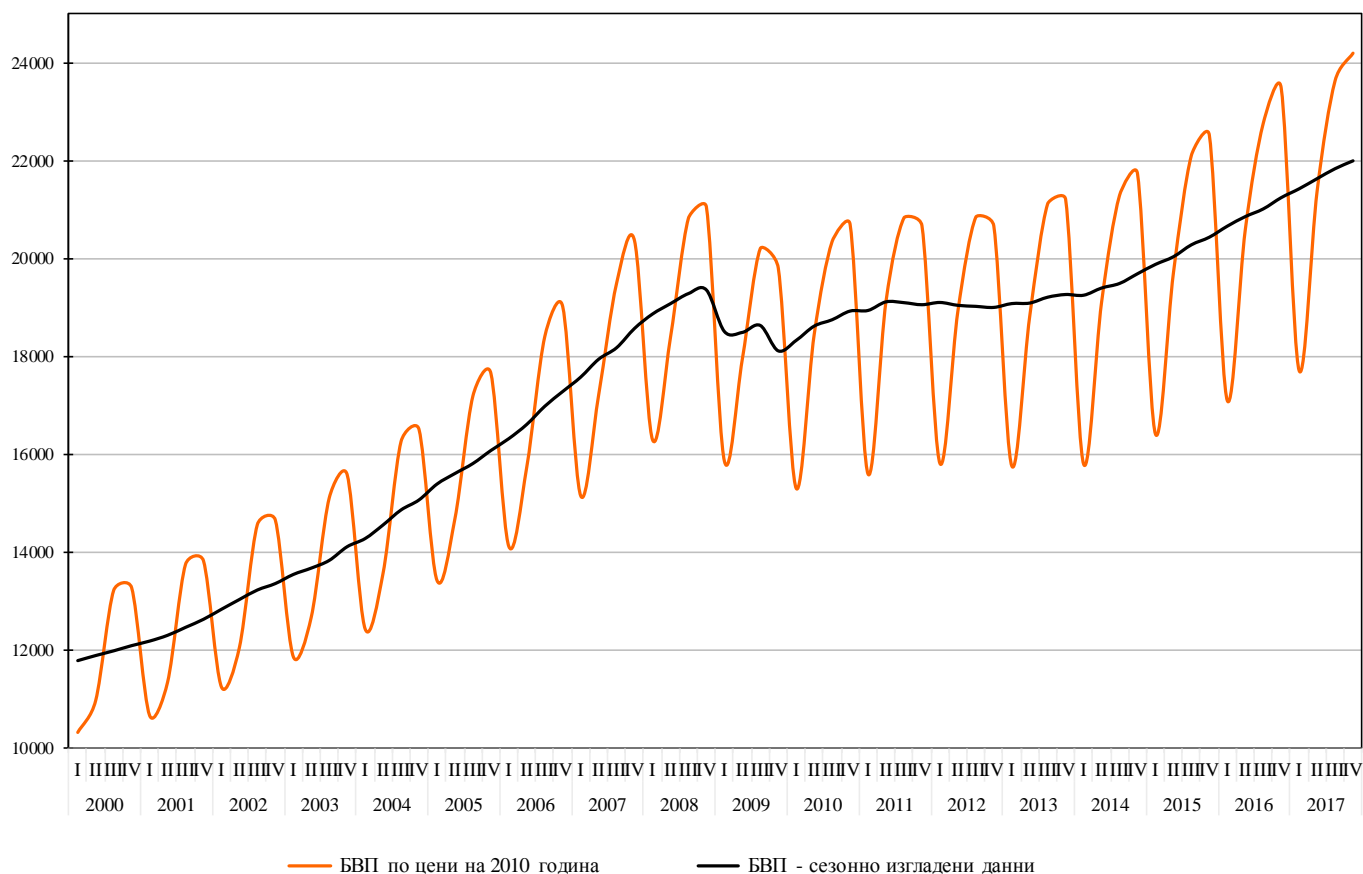

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Фиг. 3. БВП по тримесечия за периода 2001 - 2017 г. по средногодишни цени на 2010 година

Млн. лв.

Тримесечни изменения по сезонно изгладени данни

През четвъртото тримесечие на 2017 г. БВП¹ нараства с 0.7% спрямо третото тримесечие на 2017 г. (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката се увеличава с 0.9%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“. Процедурата се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти.

По предварителни данни за четвъртото тримесечие на 2017 г. крайното потребление бележи ръст от 1.3% спрямо предходното тримесечие, а бруто образуването в основен капитал нараства с 0.2%. Износът на стоки и услуги намалява с 1.0%, а вносът на стоки и услуги се увеличава с 4.4%.

Годишни изменения по сезонно изгладени данни

БВП нараства с 3.5% през четвъртото тримесечие на 2017 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година.

През четвъртото тримесечие на 2017 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 3.7%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж в: Строителство - със 7.0%, Операции с недвижими имоти - с 6.9%, Финансови и застрахователни дейности - с 4.1%, Промисленост - с 3.5%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - с 3.2%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - с 2.8%, Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - с 2.5%, и Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - с 2.1%.

По отношение на компонентите на крайното използване принос за реалното увеличаване на БВП има нарастването на индивидуалното потребление - с 3.6%, и на колективното - с 1.7%. Бруто образуването на основен капитал нараства с 4.5%. Вносът и износът на стоки и услуги отбелязват ръст съответно с 8.3 и 2.0% спрямо съответното тримесечие на предходната година.

2017 година

БВП за 2017 г., получен като сума от тримесечни данни, нараства в реално изражение с 3.6% спрямо 2016 година.

За 2017 г. БВП достига номинален стойностен обем от 98 631 млн. лв. (табл. 1 от приложението). Преизчислен в щатски долари при средно годишен валутен курс от 1.73478 лв. за щатски долар, БВП възлиза на 56 855 млн. долара. На човек от населението се падат 13 884 лв. от обема на показателя, или 8 004 долара. Преизчислен в евро, БВП е съответно 50 429 млн. евро, като на човек от населението се падат 7 099 евро.

Брутната добавена стойност възлиза на 85 413 млн. лева. Реалният стойностен обем на показателя е с 3.7% по-висок в сравнение с този, достигнат през 2016 година.

Индустриалният сектор създава 28.3% от добавената стойност на икономиката, което запазва дела му в сравнение с 2016 година. Секторът на услугите създава 67.4%, а аграрният сектор - 4.3% от добавената стойност, при съответно 67.0 и 4.7% през 2016 година.

Методологични бележки

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в интернет сайта на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок девет месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване.

¹ Вж. www.nsi.bg > Статистически данни > Макроикономическа статистика > Брутен вътрешен продукт (БВП).

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2017 г. и за 2017 година¹
(Предварителни оценки)

		Четвърто тримесечие на 2017 г.			2017 г.		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП		в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%	млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	23761	100.0	86.6	85413	100.0	86.6
2	Аграрен сектор	714	3.0	2.6	3693	4.3	3.8
3	Индустрия	6247	26.3	22.8	24180	28.3	24.5
4	Услуги	16800	70.7	61.2	57540	67.4	58.3
5	Корективи	3666		13.4	13218		13.4
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	27427		100	98631		100
	По елементи на крайното използване:						
7	Крайно потребление (8+9)	22572		82.3	76531		77.6
8	Индивидуално	20161		73.5	68572		69.5
9	Колективно	2411		8.8	7959		8.1
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	6203		22.6	20591		20.9
11	В основен капитал	5563		20.3	18947		19.2
12	Изменение на запасите	640		2.3	1644		1.7
13	Външнотърговско салдо (14 - 15)	-1349		-4.9	1509		1.5
14	Износ на стоки и услуги	16050		58.5	65418		66.3
15	Внос на стоки и услуги	17399		63.4	63909		64.8
16	Статистическа разлика	0		0.0	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		I трим. 2017 г.	II трим. 2017 г.	III трим. 2017 г.	IV трим. 2017 г.	I трим. 2017 г.	II трим. 2017 г.	III трим. 2017 г.	IV трим. 2017 г.
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори:	1.2	0.9	0.7	0.9	4.4	4.2	4.0	3.7
2	Селско, горско и рибно стопанство	-0.7	-0.6	0.2	0.9	0.0	0.9	-3.6	-0.3
3	Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	0.8	0.9	0.9	0.8	4.4	4.1	3.9	3.5
4	Строителство	3.4	1.2	1.3	1.0	1.5	4.2	5.2	7.0
5	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	1.9	0.1	-0.2	0.9	6.6	4.2	3.5	2.8
6	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	-0.8	0.2	0.6	2.0	-8.0	-4.0	-1.0	2.1
7	Финансови и застрахователни дейности	0.1	1.5	2.1	0.4	4.8	3.8	6.1	4.1
8	Операции с недвижими имоти	1.8	1.8	0.4	2.8	6.8	7.2	6.0	6.9
9	Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1.8	0.8	0.0	0.6	4.2	3.6	3.0	3.2
10	Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	3.4	-0.7	0.3	-0.5	5.8	4.9	3.4	2.5
11	Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	-0.4	-0.4	0.6	-0.1	2.4	1.4	0.4	-0.4
12	Корективи	-0.7	1.2	2.1	0.0	0.5	1.0	3.4	2.8
13	Брутен вътрешен продукт	0.9	1.0	0.9	0.7	3.7	3.7	3.9	3.5
	По елементи на крайното използване:								
14	Крайно потребление	1.0	0.5	0.9	1.3	4.6	3.8	4.3	3.8
15	Индивидуално	1.1	0.4	0.6	1.5	4.9	4.0	4.6	3.6
16	Колективно	-0.4	0.1	0.8	1.2	5.0	2.6	1.8	1.7
17	Бруто капиталообразуване
18	В основен капитал	2.1	2.6	-0.4	0.2	-2.6	3.9	4.3	4.5
19	Изменение на запасите
20	Външно търговско салдо
21	Износ на стоки и услуги	-1.2	1.3	3.0	-1.0	5.6	3.7	4.1	2.0
22	Внос на стоки и услуги	1.3	1.1	1.3	4.4	3.0	6.5	5.1	8.3
23	Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни.